

טיפול באמנויות: מחקר ויצירה במעשה הטיפולי

מאפיינים של השינוי בנרטיב המתהווה במשחק "מבוכים ודרקונים" ומשמעותם במפגש הדינמי בין עולמו הפנימי של הילד המשחק ועולם המשחק לו הוא שותף

מאת: דנה מרואלי, בוגרת תואר MA, המגמה לביבליותרפיה, החוג לייעוץ והתפתחות האדם, הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת חיפה.
בהנחיית: פרופסור אדיר כהן, הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת חיפה.
ד"ר אלון רז, החוג לייעוץ והתפתחות האדם, בית הספר לטיפול באמצעות אמנויות, החוג ללימודים רב-תחומיים, אוניברסיטת חיפה.

למרות התפוצה הרחבה של משחקי התפקידים והסוגים הרבים אשר התפתחו, לא נעשה מחקר רב על משחקי התפקידים ורוב המחקר אשר נעשה בודק את הקשר בין משחקי התפקידים וחינוך. השילוב בין משחקי תפקידים ככלל ו"מבוכים ודרקונים" בפרט לבין התרפיה במשחק והתרפיה באמצעות סיפור הוא שילוב אשר נראה אינטואיטיבי אך לא נבדק לעומק. בעבודה זו בחנתי את הפוטנציאל לשילוב זה כאשר אחת מהנחות היסוד היא שלחווית המשחק המעברית יש השפעה על תהליכים פנימיים של הילד המשחק. הראציונאל בעבודה זו מושתת על ההנחה שכאשר האדם משחק דמות אשר בנה למען המשחק, הוא משליך לתוכה את רצונותיו, פחדיו ומשאלותיו המודעים והלא מודעים, ושמסע המשחק עשוי להיות בעל משמעות גם בחייו האישיים של המשחק. הנחת יסוד נוספת קשורה לנרטיב אשר נוצר במהלך משחק התפקידים. בדומה להשפעה הפסיכולוגית של היצירה הספרותית, הנרטיב הנוצר במשחק משפיע על השחקן והמוקד הוא באינטראקציה שבין עולמו הנפשי של השחקן, צרכיו, משאלותיו, הזיותיו, כיסופיו ובין המבנה, התוכן והצורה של העולם שנוצר במהלך המשחק. במחקר המוצע ביקשתי לבחון היבט זה בצורה ממוקדת בסוג מסוים של משחק – "מבוכים ודרקונים". משחק ה"מבוכים ודרקונים" הוא משחק המכיל בתוכו מאפיינים משחקיים, סיפוריים וקבוצתיים. לכן, משחק זה טומן בחובו פוטנציאל תרפויטי ומזמן מחקרים נוספים שיבדקו את האפשרות לעבוד עם משחקי התפקידים בטיפול. החידוש בעבודה זו קשור לכך שמוקד העבודה אינו התהליכים הקבוצתיים אלא דווקא המשחק והחקירה המטפורית המתאפשרת לילד באמצעות המשחק. כלומר, ההתמקדות היא בתהליך המשחק, כאשר התהליך הקבוצתי קורה בצורה טבעית, כמעין תופעות נלוות לתהליכים העומדים בבסיס המשחק החברתי.

מילות מפתח: משחקי תפקידים, ביבליותרפיה, תרפיה במשחק, טיפול במשחק, טיפול בקבוצה, תרפיה קבוצתית, טיפול בילדים, מבוכים ודרקונים, נרטיב, מטאפורות, סימבולים, תמות התפתחותיות.

דנה מרואלי, דוא"ל: Marueli.dana@gmail.com